

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinstvo je moč«.

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravištvo »via Zonta 5«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« Nuova tipografija; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Položaj Avstrije na zunaj in znotraj.

Gledé naše zunanje politike so merodajni ti le zgodovinski momenti najnovejše zgodovinske dobe: Italijanska vojna leta 1859, vojna Italijansko-Nemška proti Avstriji leta 1866, vojna Francozov z Nemci leta 1870 in Rusko-Turška vojna leta 1877. Te štiri velike vojne v ne še minolih 20 letih so Evropsko stališče močno spremenile, a bile so se vse le za eno načelo, namreč načelo narodnosti, katero je v XIX. stoletju prav nekako merodajno, kakor so bila v srednjem veku merodajna verska prašanja. Da so bili interesi Avstrije po nastopu tega prašanja v največji nevarnosti, to je umevno samo ob sebi, ako pomislimo, da je Avstrija sestavljena iz raznih narodnosti, ki so se skoraj vse prostovoljno podvrgle pod žezlo Habsburžanov. Prva zadrega so postali Avstriji Italijani, a gledé italijanske politike je bila Avstrija čisto osamljena, ker vse vevlasti so stale na strani Italijanov, Avstrija sama pa se ni mogla upirati izvrševanju narodnostnega načela, ki je prešinilo vso Evropo in to toliko manj, ker je po napredni politiki leta 1854 zgubila svojo najboljšo konservativno zaveznico, mogočeno Rusijo, katera je bila našo državo otela propada komaj 6 let poprej. To napako avstrijskih državnikov je pa toliko boljše porabila v svojo korist Pruska pod vodstvom bistroumnega Bismarka. Ta politika je delala na to, da je Avstrija leta 1859 ostala brez vsake prave pomoči takozvane nemške zveze, v kateri je bila še vedno Avstrija predsedujoča vlast, a leta 1866 je Bismark kar od sebe vrzel krinko, zvezal se z Italijo in tako Avstrijo naskočil na severju in jugu. Pri Kraljevem gradu je vrzel Avstrijo iz nemške zveze, ki ni Avstriji nikoli nič koristila, oklenil je z močnimi verigami vse male nemške države na Prusko ter tako ustvaril pravo nemško cesarstvo ter ga postavil na mesto poprejšnje nemške zveze, ki je tako in tako bila le navidezna naprava.

Avstrijski državniki so se le zdaj začeli uvidevati, kaj je Avstriji škodovala politika od l. 1854, a prekasno je bilo: Rusija je bila uže trdno zvezana z Nemško in za njo je čakala le prilike, da se spravi na Francosko, katera edina je bila vstanu prekriti jej kak račun. Dobro je vedel Bismark, da ta pot utegne najti tudi Avstrijo v francoskem tabru in res je nesrečni Beust tudi uže skloplil neko avstrijsko-francosko zvezo; a Bismark je preskrbel sebi še boljše zvezo proti Avstriji za slučaj ko bi se bila ona ganola na korist Francozom. Italija je stala vedno na oprezi in čakala le prilike, da napade Avstrijo, a to ne bi bilo še toliko nevarno, da ne dojde v zadnjem hipu, ko so si Francozi in Nemci uže nasproti stali na Renu, od Rusije znamenito pretenje, da bode marširala tudi ruska vojska, kakor hitro se Avstrija meša v nemško-francosko vojno. To je bil osodopolni: stoji, kateri je Beust roke zvezal, da je moral prepustiti Napoleona III. svojej nemilej osodi. Kakor se to čestokrat zgodi, da iznajiniki kacega novega načela, kake nove ideje postanejo nje žrtva, prav tako se je zgodilo Napoleonidom, ki so se prvi polastili ideje narodnosti, pa so postali nesrečna žrtva prav te ideje. Kastastrofa pri Sedanu je Bismarku zagotovila svoj uspeh gledé velike Nemčije in zdaj more Bismark mirnim okom zreti saj v bližnjo prihodnost; na vsak način pa je njegov narod danes tako močan in konsolidiran, da more miren biti tudi gledé daljne bodočnosti in da prihodnja vojna najde Nemce tako močne in edine, da se bodo lahko krepko branili napadom polu Evrope. Za take uspehe se pa imajo zahvaliti Nemci v prvi vrsti mogočnej Rusiji, katera jim je krila skoraj nagi hrbet. To je priznal sam nemški cesar v svojem znamenitem telegramu iz Pariza ruskemu carju, v katerem je prvi izpovedal, da njemu edinemu se ima pred vsemi zahvaliti za sijajne uspehe. No, in Rusiji je moral Bismark nekaj zagotoviti za tolike usluge. Kaj je zagotovil, to se je videlo precej po končanje francosko-nemške vojne: Rusija je namreč objavila evropskej diplomaciji uže leta 1871, da je ne veže več pariška pogodba od leta 1855. S tem je hotela reči, da hoče odslej zopet tirati svojo tradicionalno politiko, katera ima svojo svrhu v tem, da zapodi Turčina iz Evrope in da si Ruska osvoji Carigrad. Ruska je tudi precej začela pripravljati na jutrovo svojej slovanskej politiki ugodno polje. A v ta namen je iskala tudi zveze Avstrije, katero zvezo je zdaj posredovala Nemčija. Žrtva te zveze je bil za Avstrijo nesrečni tujec Beust; a Avstrija se tudi ni mogla poprijeti druge politike,

nego te, da sama tudi stopi v akcijo pri reševanju jutrovega prašanja; njej je bila ta pot po njenem položaju, torej po naravi in po lastnem interesu naznačena.

Da je bilo temu res tako, dokaz je, da so morali sami ustavoverci in Madjari nehoté vgrizniti v kisló jabelko Ustavoverci sami so želeli, da bi se Avstrija zvezala z Angleži in Turki proti Ruskej, a k sreči je naš cesar sam drugače odločil in ustavoverci so se radi pokorili, da so le še mogli ostati na krmilu notranje naše politike. Samo to uže kaže, da je bila vsa njih mogočnost v Avstriji le navidezna, umetno napravljena, kajti da so se oni naslanjali na pravo javno menenje avstrijskih ljudstev, gotovo ne bi se bili dali tolikrat ponižati. — Ko je pisec teh vrst, leta 1874, javno govoril o evropskej politiki, rekel je tudi, da Avstrijo najdemo za rešenje jutrovega prašanja sodelujočo z Rusijo, kar se je tudi zgodilo 3 leta potem.

Leta 1876 se je začelo žariti na Balkanu, najprej je počila ustaja v Hercegovini, za njo je prišla leta 1877 srbsko-turška vojna, in za to 1878 turško-ruska krvava vojna, katera je odločila pri Plevni pad Turške; Rusija je uže marširala na Carigrad, bila je uže pri sv. Stefanu, komaj par milj daleč od glavnega mesta turškega carstva: a kar naplo se pokažejo na političnem obnehu novi oblaki; — Bismarku se je zdelo preveč, vsa evropska diplomacija se je tudi protivila, da bi ruska zasedla Carigrad in kakor je car o svojem času Nemčiji stavil meje postopanju na Francoskem, prav tako je zdaj Bismark klical Rusom pred Carigradom svoj ozbiljni: stoji! Na to je bil kongres v Berlinu, kder so zadobile kneževina srbska, moldavo-valaška in Črnogora popolno državno neodvisnost in razširjenje svojega teritorija, na novo se je osnovala Bolgarska, tudi Grška se je povečala in Avstrija je dobila na predlog ruskega polnomočnika, kneza Gorčakova mandat, da posede Bosno in Hercegovino. Turške pa je pustila Evropa samo še Makedonijo in del Rumelije s Carigradom vred. Ruska direktno ni pridobila po tej vojni za se prav nič drugega, nego mali kosček zemlje v Dobruči in par okrajev v Malej Aziji, in ventar jo je stala ta vojna neizmernih žrtv. A znano je, da se skoraj vse evropske države bojé, da bi Carigrad postal izključljiva lastnina Ruska, ker s tem bi postalo važno Črno morje popolna lastnina Ruska in kedor ima Carigrad, ta ima tudi ključ Evrope. Da ga ima gnjila Turška, to streže vevlastim, ker zdaj tam gospodari Anglež, Francoz, Nemec vsak po svoje, a ko bi imela Carigrad ruska v rokah, nehala bi tam na Bosporu tuje gospodarstvo, posebno pa bi trpeli škodo lakomni Angleži. Bismark je torej porabil priliko, in lahko mu je bilo v očigled pritrjevanja vse Evrope Rusijo ustaviti stoprav pred glavnim ciljem. Prašanje pa nastane zdaj, ako je berlinski kongres v resnici uredil jutrove zadeve tako da se more smatrati to kakor stalna, trajna naredba. Mi menimo, da ne, in sploh je berlinska nagodba v očeh vsacega resnega politika samo neko krpanje za silo. (Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Naš carjevič Rudolf se mudi zdaj v Berlinu, 30. novembra je prišel tja, kder sta ga na kolodvoru sprejela in pozdravila nemški cesar i nastolnik.

Naučni minister je dovolil ustanovitev ene češke privatne ljudske šole na Dunaji. To je dokaz, da ni postavnega zadržka zoper ustanovljanje čeških šol na Dunaji. — Včeraj pa se je v dunajskem mestnem zboru hudo napadal naučni minister zaradi te dovolitve.

Tudi Zgornja Avstrijsko bo obhajalo prihodnje leto 600 letnico, kar se je podvrglo habsburškej hiši. Občinski zbor mesta Linca je valed tega sklenol poslati cesarju udanosti pismo in 600 letnico slovesno obhajati.

Za tirolsko in koroško poplavljenice napravi 6. januarja prih. leta po cesarjevem dovoljenji dvorna opera na Dunaji matinee.

Tirolski deželni zbor je 30. novembra soglasno sprejel za njič omenjene predloge gledé podpore po povodnji poškodovanih posestnikov. Šest poslancev se je izvolilo, ki se pojdejo zahvaljati cesarju. Potem se je zbor z nazdravljanjem na cesarja razšel.

Dunajčanje vedno bolj uvidevajo, da je tudi njim bila pogubna ustavoverna stranka i da je treba miru in sprave mej narodi. To se je posebno pokazalo v shodu volilcev, katere je zadnjič sklical državni posla-

nec, ustavoverec Wiesenburg. Volilci so v tem shodu izrekli željo, naj li se državni zbor bolj pečal z gospodarskimi prašanji in sklenoli resolucijo o tej zadevi in o tem, naj se odstranijo nesrečni narodnostni prepiri. Wiesenburg je imel v tem shodu hudo stanje, hotel je nasprotovati resoluciji, ali moral se je udati, ker je bila sklenena soglasno. Naglašalo se je posebno, da nemško nacionalna stranka za ljudstvo nič ni storila.

V ogerskem državnem zboru je več poslancev, ki se zborovanja ali celo ne, ali pa prav poredko vdeležujejo, zato je zbora načelnik naznanil, da ustavi dnino onim poslancem, ki ne hodijo v zbor. Prav tako!

Nekateri voditelji sadnjega upora v Hercegovini, še vedno nedosežni, ščujejo ljudstvo, zato so razpisana darila onim, ki jih ovadijo, da jih v roke dobi vojaška oblast: za Stojana Kovačevića 100 cekinov, potem za 16 Hrcegovcev, 1 Črnogorca in 3 Kamenčane (to se ve da ne kranjske) po 20 cekinov, poleg tega se je dal ukaz, naj se zapre 119 oseb, ki so sumljive vdeležitve upora.

Vnanje dežele.

Daničjevo truplo so iz Zagreba prepeljali v Belgrad, ker je srbski kralj to zahteval. Pokopan je bil z veliko slovesnostjo in pogreba se je vdeležila neizmerna množica ljudstva. Metropolitanski upravitelj je služil črno mašo, pri kateri je bil tudi kralj. Krsto je dičilo nad 100 vencov, mej temi je bil tudi eden od kraljice. Pričujočih je bilo mnogo deputacij z Hrvatskega in Ogerskega. Hrvatsko deputacijo pri pogrebu obstoječo iz sekijskega svetovalca Jurkoviča in vseučilišnih profesorjev Matkoviča in Markoviča je kralj Milan prijazno pozdravil in se po njih zahvalil Hrvatom za ranjkemu slovesno skazano zadnjo čast.

V Belgradu so zaprli akademičnega malarja Nikola Markoviča in župana Knjaževaca, ker sta sumljiva vdeležbe pri poskusu kraljevega umora. Oba sta bila izročena vojaškej sodnji. — Iz vsakdanjih poročil, ki dobajajo z balkanskega poluotoka, bodi si osvobojenih, ali še pod turškim jarmon zdihajočih dežel, lahko vidi vsakdo, da je tam doli še mnogo, prav mnogo nečila, i da se tudi na kronane glave valé zelo ozbiljne skrbi.

Mej Črnogorci in Arbanashi se staro sovraštvo neče poleči, ampak duhovi so vedno bolj razvneti, vzlasti od tistega časa, ko so Arbanashi z somnja v Podgorici domú idočega Črnogorca napadli in umorili. — Črnogorski knez je vsled te svaie prepovedal Arbanashem obiskovanje somnja v Podgorici in postavil je na mejo poseben kordon, da brani občeje meje Arbanashi in Črnogorci. A vse ni moglo sovraštvu konca storiti. — Poleg vsega pa je Črnogora tudi s Turčijo v prepiru zastran meje, vendar je upati, da se naposled Turčija vendar udá, kakor se je udala tudi zahtevam grške vlade. Vojne s Črnogoro zastran tega gotovo ne začne, ker nema pričakovati nobenega dobička, zgubi pa lahko vse, kar ima še v Evropi, celo Carigrad. Pa tudi Črnogora želi miru, ker ima dosti posla z vredbo notranjih zadev.

Na Bolgarskem so razpori vedno hujši. Vladna i narodna stranka ste si v laseh. Voditelj zadnje je Zankov, katerega je vlada v Bračo internirala; a zadnje dni se je vrnil na dom. Ko je stopil v Bušćuku na bolgarska tla, ujeli so ga žandarji in hoteli zapreti, a ljudstvo ga jim je otelo iz rok ter ga v triumfu peljalo na dom. Pozneje pa so njegovo stanovanje obkolili ter ga zaprli. To pa utegne imeti še hude nastopke, ker je ljudstvo razdraženo.

Ruski minister zunanjih zadev Giers popotuje po zahodnej Evropi, mudi se je nekoliko časa v Berlinu, tam govoril z Bismarkom, in zdaj je v Rimu. To daje časnikom, ki navadno vidijo, kako trava raste, mnogo posla; ugibljejo na vse strani, vedó pa nič ne, ker se jim ne obeša na nos, če se kaj važnega sklepa.

Po poročilih z rusko-avstrijske meje so bili na petroburškem vseučilišču zadnje dni veliki nemiri, da so imela z njimi opravek dva bataljona p-šćev, ki so mej vseučiliščnika celo streljali in tri dijake usmrtili, veliko pa jih ranili. Ne vemo, koliko je resnice na vsem tem, to pa je znano, da so poročila z rusko-avstrijske meje, če ne zlagana, vsaj pa vedno pretirana. Rusiji sovražniki za tako poročila pridno skrbé.

V nemškem državnem zboru je predlagal poslanec Germain, naj se dopusti francoski jezik v elzaško-lotrenkem deželnem odboru, ali bil je zavržen z 158 glasovi proti 119. Poslanec Bennigsen se je zelo hudoval na ta predlog ter rekel: Saj pride še čas, ko

se bo treba zopet bojevati za te dve državni deželi, ko prekipe kisanje, ki na Francoskem vedno bolj vre.

Znani francoski agitator Gambetta, o katerem se ne peča le vsa Francoska, temuč vsa Evropa, vadil se je zadnje dni o streljanji z revolverjem, pri tem pa se ranil. Prva poročila so trdila, da ni nobene nevarnosti, da je malo ranjen na roki, a pozneje se trdi, da je ranjen tudi na prsih.

V Carigradu so zopet ovohali neko zaroto zoper turškega sultana, če je poročilo verjeti, ki dohajajo iz turškega prestolnega mesta. Vsled te zarote so bili zaprti maršal Fuad paša, sultanov pobočnik Mehmed paša in general sultanovih gardnih dragoncev, polkovnik dragoncev in Mufti v Tašlidži.

Na Irskem se napadi in moritve tako množe, da je irska kraljeva vlada oklicala nekaj obsedni stan in zaukazalo se je policistom, da morajo zapreti sumljive osebe, katere najdejo po noči na ulicah.

Pravda zoper **Arabi pašo** se skoraj gotovo potlači, ker bi se sicer preveč kompromitirala turški sultan in tudi egiptovski namestnik kralj. To pa samim Angležem ne bi posebej ugajalo, zato je angleški poslanec Dufferin, ki je zdaj najmočnejša oseba v Egiptu, egiptovski vladi svetoval, naj ustavi glavno zatožbo proti Arabiju zaradi požiganja in umorov v Aleksandriji.

Dopisi.

Iz Sežanskega okraja 28. novembra.

(Poduk štorškim fantom v slovenskih pesmih.) Vsak narod ima svoje petje. Meji najmičnejše petje se more brez dvoma slovensko šteti uže zavoljo lepoglasnih besedi, ki niso trde in z soglasniki preobložene, kakor marsikateri drugi jeziki, pa tudi niso premehe. Slovenska beseda zedinjuje v sebi krepot in pa čudno mičnost, in je torej za govornišvo in pevstvo silno prikladna. Zato naj bi se toliko bolj morali vi. štorški fantje učiti slovenskih pesem, ne pa kalabrejskih; misliti si morate, da vas morajo vsi narodi zaničevati, ker materin jezik Italijanom izdajate.

Z Notranjskega 29. novembra.

V 64. listu *«Edinosti»* je na 6. listu prav dobro in tudi temeljito pisano, kako se namerjava vodo Reko iz izvira v Il. Bistrici napeljati v Tat za mestno korist in celo za dobiček, in sicer je mestni zbor mej mnogo drugimi vodami prav Reko za najboljšo pripoznal, vendar pa je v prav tem članku imenitna in važna opazka, da zadržek bi pa tukaj vendar še mogočen bil ta, ako je omenjena voda iz higijeničnih in gospodarskih obzirov neobhodno potrebna vsemu okraju; da v resnici je potrebna in ne le enemu okraju, temveč trem političnim okrajem, nekoliko tudi četrtemu; nad 50 vasi brez nje tako rekoč živeti ne morejo in ne bi mogle, in prav zato se tukaj vse višje pravice in oblasti od začetka opozarjajo: gledajte, preudarite in dobro premislite, kakli nastopki bi bili za veliko vasi v Čičariji od Kastva do Bistrice, po Brkinah in po vsej gorenejši Pivki; za Boga svetega, mi imamo edino to vodo, katera nas varuje še večje bede, nego uže tukaj kraljuje; ona je edina, katera nam vse zmelje, vse izreže, nas pere in napaja, kajti dokazati je vsak dan lahko, da se je uže mnogokrat po 3 in 4 ure daleč v suhih letih moralo hoditi prav na to vodo prati in tudi domu jo voziti za neobhodno potrebno pijačo in kuho in še to bi sedaj tolikemu ljudstvu odvzeli, in s tem mestu Trstu in nekaterim milijonarjem in pilarjem ustregli! Ne, to nikoli ne more biti in to ne sme biti, braniti se hočemo, horiti in prositi, dokler nam bode mogoče, kajti v nevarnost bi prišli, da se potem moramo izseliti in tudi s tem se ne bomo dali premotiti, ako se nadalje piše, da Tržačani ne bodo vse vode potrebovali, temuč le nekoliko, in to za to ne, ker nam je dobro znano, da je voda Reka v mesecih julij, avgust, mnogokrat tako pičila, da se morajo mlinarji vrstiti, da si jo danes eden jutri drugi pristavi in nahere, da more svoje potrebno zmljeti ali zrezati, toraj bi moralo biti v teh mesecih ali mesto, ali dežela brez vode; — nam ni za vodo, kadar jo je povsod dovolj, nam je za vodo takrat, kadar je nikder ni skoro od Postojne do Kastve in od Materije do vseh Brkinov; da je pa kaj takega tudi tržaški mestni zbor slutil, pokazal je podžupan Dimmer, ko je naglašal, da temu projektu lahko nasprotujejo take ovire, katere so neodstranljive in v resnici so neodstranljive v oziru našega življenja in radi tega naj si le mesto drugo vodo poišče, te, upamo ne bode nikoli imelo.

Z Ljubljanskega močvirja 18. novembra. (Konec).

Sedaj se prestopi h 4 tej točki dnevnega reda: Vsi z dežele odborniki so željno uže pričakovali videti delo g. inženirja, to je načrt o izboljšanju močvirja, ki stane 16.000 gl. pišem: šestnajst tisoč goldinarjev! A, kako je eden ali drugi obrnol oči — ko g. načelnik namesto, kakor je bilo v dnevnem redu rečeno: »obravnavo o izdelanju načrta«, prinese zopet na dan prošnjo g. inženirja o doplaču svote 4.000 gl. pišem: stiri tisoč gl. za neka majhna dela, katera je storil povrhu pogoja; (dasi se je uže enkrat sklenolo o odobrovi seji, da se mu ne doplača, in zato ne, ker v pogojih stoji: toliko i toliko najmanj, več pa stori kakor mu kažejo potrebe, tedaj mu ne gre nikakla doplača! — Nato povzame besedo g. Peruzzi rekši: To smo uže sklenoli, zato danes ne moremo vnovič o tem govoriti, in prosil, da se ravnamo po dnevnem redu! A g. načelnik vendar naglašal željo, naj se sklene o doplaču! — Po tem g. Dežman nekako zagovarja g. inženirja in misli, da bi mu doplača pristajala. Odbornik g. Štedry, penzionirani inženir, pravi: Mi smo uže enkrat sklenoli, da mu ne gre nikakla doplača in upa, da se bode visoka vlada ravnala po odborovih sklepih. Sedaj povzame še enkrat besedo odbornik g. Peruzzi in pravi: Le čuditi se je, g. prvomestnik, da vam je ta doplača tako pri srcu, do to zopet nosite na dan, namesto da bi vendar nam

pokazali, za kaj smo plačali 16.000 gl. — Saj vendar je bilo skleneno, naj odbor, ne vi sami, načrt pregleda in ga odobri, potem se le se ministerstvu pošlje v potrdilo. Sedaj se oglasi k besedi odbornik Borštnik in pravi: Jaz se popolnoma ujemam z g. predgovornikom in le dostavljam, da sem vedno pričakoval, kdaj nas gospod načelnik sklicete i nam podate vse delo g. inženirja v pregled, a to se ni zgodilo še danes ne, dasi je na dnevnem redu! Jaz sem pričakoval, da bomo po vseh sl. časopisih brali kaj o delovanju inženirjev — a tega ni bilo, in pristavljam, da jaz kot odbornik, in mislim, tako tudi drugi, niso o vsem delovanju nič vedeli! Pričakoval sem, da prej ko se ministerstvu pošlje načrt v potrdilo, bode ležal tu o pisarnici najmanj 30 dni v razvid ne le odbornikom, ampak tudi družim ki v to plačujejo; — ne pa samo za Vas in, da bi bil notri v pisarnici v zaboju, kakor v templju skrinja miru i sprave. Po mojej misli oni gospodje pri ministerstvu ne poznajo prav nič našega močvirja, prej ko ne ga še nobeden videl ni onih gospodov — kateri bodo o načrtu sklepali, zato mislim, da v sleherni izmed odbornikov, ki močvirje temeljito pozna, svojo misel izreči bolje a načrtu nego oni gospodje, kajti na papirju je vse lepo, gladko in ravno, če tudi je popisana globina prave plasti, zato mislim, da je opravičena želja odbornikov, da se jim pokaže načrt. Gospod Dežman ugovarja in pravi, da prav oni gospod, ki ima sklepati o načrtu, bil je 6 let v Ljubljani, ter gotovo močvirje pozna. Borštnik: Mogoče, jaz nisem za gotovo trdil, vendar dvomim, da bi bil imenovan gospod brigal se za močvirje, kajti smelo rečem: mnogo, da premnogo gospodov je, ki ne vedo, kolik raste kruha.

Nato nastane od ene strani odobravanje od druge pa se ume name vihar razgovor. Po dolgem i burnem razgovoru predlaga odbornik g. Laznik: Ker je želja nekaterih odbornikov, da načrt pregledajo, naj se dovoli 30 dni časa za pregledovanje. Toda g. načelnik temu ugovarja, in pravi: Jaz sem odgovoren za načrt, da kam kaj ne pride (kdo pa?) in vzame ključ od zaboja — iz žepa in pravi: Tu je ključ, a jaz ga prepustim onemu, ki hoče gledati, na odgovornost.

Odbornik Peruzzi pravi: Ključa ni potreba nikomu dajati, ampak ključ naj bo tu v pisarnici, i kdor bo hotel videti, oglasi se pri gosp. Brusu; a g. načelnik dvomi, da bi hotel ta gospod poleg družih reči v pisarnici kmetijske družbe — varovati še ključ.

Nazadnje se vendar sklene po dolgem in burni debati, da ostane 14 dni časa pravica odbornikom, pregledati načrt, in to le tistim, kateri se uže danes za to oglašajo. Zato se oglašajo samo Peruzzi i Borštnik; g. načelnik želi vedeti dan, kdaj prideta pregledovat, a ta dva ne moreta želji ustreči, ker je odvisno od dela i vremena, na kar opomni g. načelnik, da se to mora v 14 dneh zgoditi.

Po tem se preide na odbornikov posamične predloge; o trebljenju glavnih (občinskih) vodotočev, katere so priporočali Babnik, Kraljič Korde in Petrič, da se trebljo v prihodnje pomladi. Pri tem povzame še besedo odbornik Borštnik, rekoč: Meni se to nikakor ne zdi umestno, da bi se odbor vtikal v taka dela, ki spadajo o delokrog posameznih posestnikov ali posameznih vasi ali občin; kajti to je prezamudno i tudi troške prizadeva, ker odbor vsikdar sklene »ogled«. Starih vodotočev (grabnov) trebljenje naj se pusti županstvu; ako županstvo ne bi zato skrbelo, naj se škodovani pritoži na m. odbor, da ta priporoči okranjemu glavarju naj priganja župana h delu. — Da se pa uže prej obravnavanih težavnih »konkurence« ogne, naj si občine naložijo za taka dela primeren doklad. Nekateri g. odborniki so za predlog, nekateri ne, ter ostane brez vsacega daljnjega sklepa in seja je bila končana.

Domače in razne vesti.

Cesar je podaril iz svojega privatnega premoženja po toči prikodovanim prebivalcem Barke v okraju sežanskem 300 gl., občini Šempas pri Gorici gl. 200 — za napravo novih zvonov, in občini Renče pri Gorici gl. 400, — za popraviljenje mosta čez Vipavo.

Potrjena postava. Cesar je potrdil v istrskem deželnem zboru skleneno postavbo zastran nakladanja posilnih doklad za poplavljanje tistih občinskih dolgov, ki niso javnopravne narave.

Velečestiti gospod kanonik Andrej Strk prvoborec za pravice istrskih Slovanov, zbran je bil od stolnega kapitola za župnika stolne cerkve sv. Jušta v Trstu. Bog ga živi! Njegov predhodnik, preč. g. Battaglia se je zaradi starosti župniške časti odpovedal.

Občni zbor pol. društva «Edinost» je preložen na 24. t. m. in to iz važnih uzrokov, posebno pa zaradi tega, ker je zadržano predsedništvo in ker do 10. t. m. ne morejo biti dovršene vse prošnje, katere ima odbor predlagati zboru.

Državni poslanec, g. Nabergoj odide v ponedeljek v Beč, da se vdeležuje državnozbornih sej.

Seja mestnega zbora je bila zopet 29. t. m. Pred vsem se je spominjal župan rajncega svetovalec g. Dragovine, in so na njegov predlog v znamenje obžalovanja vstali vsi nazoči starešine raz sedežev. Vidacovich omeni, da je zdaj vsled smrti in odpovedi izpraznjenih uže več sedežev, da je torej treba prej ko prej razpisati dopolnitve volitve. Župan odgovori, da je storil uže potrebne korake. — Volil je potem zbor odbor za pregledovanje projekta za napeljanje vode Reke v Trst. V ta odbor so bili izvoljeni ti le gospodje: Dompiere, Geiringer, Grablovitz, Lunardelli, Perissini, Righetti, Rittmayer, Tomasini, Ventura, Vierthaler. — Zbor potem izvoli dr. Biasoletto v odbor za upravo užitnine. — Prošnja občinskih podglavarjev v Rojano in Barkovljah, da bi se jima povišala plača, odstopi se delegaciji, da stvar preišče in poroči. Zbor dovoli potem šegld. 4547,75,

kateri so se plačali društvu aurizinskega vodotoka nad uže poprej dovoljenih gl. 30.000 za vodo v letu 1882, prav tako se dovoli tudi gl. 1100 za pokritje večih stroškov, nego so bili preliminirani za vzdrževanje mestnih ječ.

Razstavljalec na tržaški razstavi naznanjamo, da je južna železnica zdajšala do 15. t. m. obrok za znižano voznino za vse razstavljene predmete.

Čudne reči se še vedno godé v Trstu. — Kakor se sliši, govoril je nedavno nek profesor v nekem tukajšnjem italijanskem učnem društvu o italijanske zastavi na onih visočinah, na katerih delajo »Strgarje« znameniti sir, a te dni da je nek človek iz senenega trga zabrusil močno nabrušen nož na oficirje, ki se zdaj uže jabati na velikem prostorišču za veliko kasarno, — tako sicer da imajo zdaj oficirji stražo se seboj, kadar se uže jezdit.

Kmetijsko predavanje v Barkovljah bode imel g. potovalni učitelj Baldini v nedeljo, 3. t. m. po sv. maši ob 11. uri predp. — Govoril bo o umnem kletarstvu.

Snežilo je v Trstu včeraj in imamo sploh ob tem času nenavadno mrzle dneve. — To kaže, da bode huda zima.

Avstrijski stabni oficirji in ruski jezik. Avstrijski stabni oficirji se marljivo uče — ruskega jezika uže več let, kakor je to znano i se jim je priporočilo od vojnega ministerstva. Te dni pa je generalna komanda za Češko prosila profesorja ruskega in angleškega jezika na praškem vseučilišču, g. Vano, naj podučuje stabne oficirje v ruskem jeziku. — To nam daje povod, da zabeležimo tukaj neko posebno dogodbo, katera se je pripetila nam v Trstu pred nekoliko leti. Poročili smo namreč v tedaj v Trstu izhajajočem »Primorcu«, da se nekateri naši ljudje uče ruskega jezika. Vsled tega smo bili poklicani k državnemu pravdništvu in zahtevalo se je od nas, da moramo naznaniti imena teh nevarnih ljudi. Z dovoljenjem dotičnikov smo jih naznanili, in vsi so bili poklicani k državnemu pravdništvu ter so morali priseči, da se res uče ruskega jezika. Ko smo vprašali, zakaj državno pravdnišvo to preiskuje ter pristavili, da nam ni znan noben zakon, kateri bi učenje ruskega jezika prepovedoval, odgovorilo se je nam, da državno pravdnišvo z svojega stališča tudi nema nič zoper to učenje, ali da tržaška policija zahteva o tem natančne preiskave. Začasni voditelj tržaške policije je bil takrat nek Slovec prav dobro znani gospod, ki se je mnogo bavil v narodnih krogih, posebno v čitalnicah na Primorskem i tudi na Kranjskem. — To je faktum, ki je zapisan v aktih državnega pravdnišva in policijskega vodstva; pa tudi so še živi nekateri gospodje, ki so bili poklicani na prisego.

Istra je plačevala dozdaj zemljišnega davka 342.000, po novejši uredbi centralne komisije v Beču pa bode plačevala 299.120, torej za celih 43.000, ali 13%, manj, nego dozdaj. — kar je v ožgled revščine v Istri več nego opravičeno.

Naša sloga toži in to po vsej pravici, da so imenovali kanonika Pesante-ja za šolskega nadzornika za poreški okraj, ker ta gospod ne zna hrvatskega jezika. V omenjenem okraju je 27.000 Hrvatov in 16.000 Italijanov; pa tam ne uživajo Hrvati nobene pravice, urade in šole jim dajo italijanske. Vlada sama je podpirala italijanaše v krivičnih započetihi. Ali more to neznošno stanje še trajati pod ministerstvom, ki ima na svojem programu glavno točko enakopravnost narodov? In ko bi uže to ravnanje bilo v interesu Avstrije, a lahonstvo v Istri ne mori le slovenskega čutja, temuč še bolj mori čut avstrijski. Le pogledite po Istri, pa se prepričate, da v nekih tamošnjih mestih bolj vedo, kaj se godi v Benetkah in Rimu, nego pa v Beču. Videant consules.

Okrajno učiteljsko konferenco bode imeli učitelji in učiteljice sežansko-komenskega okraja dne 20. decembra ob 10. uri predpoludne v Sežani po tem le dnevnem redu: 1. Poročilo c. kr. okraj. šolsk. nadzornika. 2. Kako naj se spisuje tednik? govori g. vrhovni učitelj Benigar iz Tomaja. 3. Praktičen poskus na podlagi moralnega odstavka: »Bog je pravičen«; izvršuje g. vrhovni učitelj Ant. Leban iz Komna. 4. katere čitanke naj se uvedo v naše šole, govori g. vrhovni učitelj Hrovatin iz Sežane. 5. Poročilo okrajne učit. knjižnice komisije; referenta gg. vrhovna učitelja Ant. Leban in Hrovatin. 6. Volitev stalnega odbora. 7. Volitev komisije za okraj. učit. bukvarnico. — To vabilo se razpošilja vsled §. 4 ministerjalnega ukaza od dne 8. maja 1872, št. 68.

Proračun mesta Gorice za leto 1883.

a) Gotovi dohodki: Dohodki iz premoženja 21.064 gl., občinske doklade 23.530 gl., novo pokopališče 2.100 gl., davki 4.133 gl., povračilo za vojaške troške 2.374 gl., razni dohodki 450 gl. — b) Poprečni dohodki: hišni davek in davek od obrtnij in dohodnine 53.000 gl., davek od užitnine na vino 43.422 gl., na meso 11.584 gl., od piva 7.524 gl., na druge vpijančljive pijače 1000 gl., skupaj 163.881 gl. dohodkov. — c) **Redni troški:** občinska uprava 25.368 gl., pokopnine 2.489 gl., oskrbstvo občinskega premoženja 2.400 gl., javna varnost 15.702 gl., novo pokopališče 1.900 gl., zdravstvene zadeve 8.266 gl., dobrodelne zadeve 17.838 gl., šole, bogoslužje, javne slovesnosti 29.630 gl., popraviljanje cest 14.800 gl., troški za vojaštvo 5.500; razni troški 2.180 gl., obresti za zajem 35.870 gl. — d) Izvenredni troški 4000 gl., nove stavbe 3.800 gl. Troški skupaj 169.513 gl.

Ljubljanskega magistrata gospodarstvo se je zelo zboljšalo, kar imajo v mestnem zastopu večino narodnjaki. Tako se je v prvih 10 mesecih tega leta v primeri z lanskim letom, ko se bili na krmilu še nemškutarji, prihranilo samo pri tedenskih izkazih 5265 gl. — A narodna večina bo imela še dosti posla, da potrebi Avgijev hlev nemšku-

tarskega gospodarstva, vzlasti nepremišljeni veliki zamet bo mestnej blaginji prava mora.

Obitnice po pokojnem dr. Bleiweisu
vitez Trsteniškem so v Ljubljani 28. novembra slovesno obhajali. Vdeležilo se je nje mnogobrojno število čestilcev in odlične gospode, med temi deželni načelnik g. Winkler, mestni župan Grasselli in več deželnih in državnih poslancev.

Akademsko društvo »Triglav« v Gradcu, vabi k slavnosti, katero priredi v prostorih Steinfelder Bierhalle (Manzgraben) dne 2. decembra t. l. v spomin dr. Frana Preširna. — Spored: 1. Pozdrav prvoosrednika. 2. Domovina. Zbor z bariton solom in tenor solom. dr. B. Ipavica. 3. Slavnostni govor, govori g. M. Malovrh, 4. Mazurka. Zložil Chopin, svira na klavirju g. dr. B. Ipavica. 5. a) Kam? Besede Preširne b) Pred durmi. Besede Jenkove. Poje gosp. Kiebacher, spremlja na klavirju g. dr. B. Ipavica. 6. Uvod h Krstu pri Savici. Zložil Preširen, deklamuje g. J. Bezjak. 7. Na Krkonosih. Zbor A. B. Tovačovsky, 8. Polonaise. Zložil Chopin, svira na klavirju g. dr. B. Ipavica. 9. Kitica slovanskih narodnih pesni. Zbor z spremljevanjem klavirja, 10. Sarafan. Ruska narodna. Poje gosp. Kiebacher, spremlja g. dr. B. Ipavica. 11. Danes tukaj, jutri tam. Zbor J. Kocijančič. — Začetek točno ob 8 uri zvečer.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Iz centralne komisije za uredbo zemljiškega davka na Dunaju. Nj. eks. g. grof Coronini Franc, kateri se je vedno potoval za to, da se zemljiški davek v južnih deželah zniža in je bil gotovo najboljši zastopnik v tem obziru za te dežele, dal je v seji centralne komisije 22. t. m. v zapisnik blizu tako-le izjavo:

Ako denes, pri sedenjem stanju vsega posla za uredbo zemljiškega davka in glede tega, da je vrstna tarifa leta 1880 za zdaj nespremenljiva, sprejem predloge odbora 18terih, katere sem v tem obziru sam stavil, moram pri vsem tem zavarovati se proti menenju, kakor da bi imela moja ožja domovina, da je posebno zadovoljna s konečno določbo v tej zadevi. Jaz gojim temveč s svojimi sodeželan enako menenje, da so vrstne tarife naše deželi že proužročile nekatere škode. Okraj Sežana, za mestom Goriškim najmanjši, dosegel je resnično to, da se je ozir jemalo na njegove pravične pritožbe zaradi previsokih davkov. A glede Tolminskega okraja se je zgodilo to, da je v manjši meri. Ali okraj Gradiščanski bode žalostno iznenaden. Po resničnih razmerah in jasnih besedah postave je mogel ta okraj pričakovati le olajšave bremena. Povišanje na novo izračunjenega čistega dohodka res ni posebno znamenito, toda ono zadeva britko one posestnike, kateri morajo vzeti na svoje rame ne le tega, kar bodo drugi manj plačevali, temveč tudi vse to, kar mora sploh dežela zdaj več plačevati. V se velika večer meri velja to glede mesta Gorice in sploh goriškega okraja. Jaz nočem si, komisije nadalje truditi, ker ne stavi in ne morem staviti več nobenega predloga; a sklenem izraževati skrb, da propad mnogo manjših in srednjih davkoplačevalcev, množenje neizogibljivih eksekucij zaradi davkov in nemogočnost izterjevanja dolgov na davkih v nadaljnjem času, da sploh velika beda zaradi previsokih davkov obelodani prejasen dokaz, da sem jaz govoril čisto resnico. Iz tega kratkega govora se vidi, kako odvažno se gospod grof Coronini potože za materialne interese dežele, katero on zastopa na odločilnem mestu. Da se posestniki na Goriškem prepričajo, kaka razmera je med davkom po starem in po novem tarifu, priobčujemo za devni zanimivi primerjevalni izkaz.

Presojevalni izkaz

zemljiškega davka, kakor ga je izračunila centralna cenilna komisija v letu 1880 ali pa v letu 1882 in kakor ga je omenjena dežela plačevala dosedaj.

Okraj	I. — II. — III. — IV.		I. — II. — III. — IV.		I. — II. — III. — IV.		I. — II. — III. — IV.		I. — II. — III. — IV.	
	Zemljiški davek v goldinarjih		Zemljiški davek v goldinarjih		Zemljiški davek v goldinarjih		Zemljiški davek v goldinarjih		Zemljiški davek v goldinarjih	
	1880		1882		1880		1882		1880	
	Po sklopu centralne komisije		Po sklopu centralne komisije		Po sklopu centralne komisije		Po sklopu centralne komisije		Po sklopu centralne komisije	
	1880		1882		1880		1882		1880	
Mesto Gorica	7.489	9.051	9.140	9.051	9.131	9.051	9.140	9.051	9.131	9.051
Okolica Goriska	90.990	106.975	105.424	104.443	106.975	105.424	105.424	104.443	106.975	105.424
Gradiška	167.920	174.215	170.721	169.611	174.215	170.721	170.721	169.611	174.215	170.721
Sežana	43.269	31.332	30.761	30.513	31.332	30.761	30.761	30.513	31.332	30.761
Tolmin	45.938	45.812	43.321	42.914	45.812	43.321	43.321	42.914	45.812	43.321
Vsa dežela ¹⁾	354.306	367.425	359.387	356.532	367.425	359.387	359.387	356.532	367.425	359.387

¹⁾ Znesek pod I. je znašal 0.95, skupnega zemljiškega davka za celo državo, kar kaže, da je prišel na Goriškem ta davek končno na skoro prav tisto svoto, katero je plačevala dežela dosedaj. Kras in Tolminsko plačata manj, skoro za toliko več pa plačata okraj Goriški in Gradiščanski.

potem določila odstotke zemljiškega davka 37%, milijonov za posamezne dežele. Odstotki so tako le zračunjeni: Dolenje Avstrijsko 11.52 odstotkov, gorenje Avstrijsko 7.20, Solnograško 0.90, Tirolsko 2.90, Predaljsko 0.39, Štajersko 6.49, Koroško 1.81, Kranjsko 1.76, Trst 0.06, Goriško in Gradiška 0.95, Istra 0.80, Dalmacija 0.86, Češko 30.81, Moravsko 14.82, Slezija 2.19, Galicija 14.84, Bukovina 1.30 odstotkov.

Istrsko železnico, na kateri je dozdaj opravljala službo družba južne železnice, vzela je država pod svoje lastno upravljanje. — Za državno železnico v Dalmaciji je razpisala vlada oddajo 35.000 švelarjev. — Vlada je najela menda od društva »Credit« 90 milijonov za delanje in poddržavljanje uže dodelanih železnic. — To je dobro v gospodarskem obziru.

Listnica uredništva. Pribislav: Nam se ne zdi dostojno govoriti o tej stvari; tu velja pregovor: Quoties cum stulto, aut vinco, aut vincor, semper maculo. — Tu je najbolje: tiho zaničevanje. — G. dr. J. R. na Dunaju. »Naša Sloga« izhaja v Trstu dvakrat na mesec, stane na leto 2 gld. in se naroča v »Novi tiskarni«. Via Torrente.

G. F. M. v Gorici. Kaj bi polemizovali z gosp. F. Podgornikom. Vaša stvar je preobširna in preretna. — Ko je zgoraj imenovano »blagorodje« 9. dan meseca septembra leta 1882 po Kristovem rojstvu izdalo v »Soči« slovesni manifest, v katerem je urbi et orbi naznaniti blagovolilo, da stopi iz visocega odra političnega v dobro zaslužen pokoj in se ima odslej smatrati samo še kakor »privatna osoba« — se za ta zgodovinski »Ereignis« ni zmenila živa duša na Slovenskem (oj nevaležni svet!) in zgolj »Edinost« je prinesla to važno novico in sleer na mestu, kder navadno poroča o domačih čudih in »srečah«. Zeleni smo, da bi se omenjeno blagorodje na latorikah, katere si je pridobilo v viteškem boju zoper nas in rodoljube na Primorskem, zanj mirno odpovedilo in ravnali samo po geslu: de mortuis nil nisi bene. Tudi Ljubljanci, posebno odbor narodnega doma, mislili so tako. Toda vkanili smo se mi in Ljubljanci. Ni se minilo tri tedne; kar zagledamo našega »junaka« zopet v orožju (med tem časom pa je baje naskakal anarodni dom« v Dunaju in Pragi;) pa ker so se ga bratje Goričani uže naveličali, izvolili si je za boljše proti nam — belo Ljubljano in kakor svoje dni velikan Goljaj, kličee malega Davida — gosp. Nabergoja na dvoboj. »Slovenec« zatajil svoja krščanska načela, služi mu za sekundanta. Elin Schauspiel für Götter! Ubogi Nabergoj! Pa šalo na stran. G. P. se je kot »visok« politik nemogoče storil. Način njegovega pisarjenja je bil neznašljiv. Večen preprič, ščuvanje, provok, škandal — to je bil njegov element. Morda mu je bilo ukazano; a skoro neverjetno, ker ni služilo v namen, da nas uniči. Čudno! Naj mu nasprotnik 10 krat dokaže, da ima krivico, on bo goled in trdil vedno isto »vižo« po besedah: »stat pro rati ne voluntas«. — Da je gosp. Nabergoja brez srakega pametnega razloga napadel in celo insuliral, tega se je prepričal vsak do dna, ko je čital obrambe v »Edinosti«, posebno pa lekcijo Hrvata, g. Vučkovića. Cela vrsta odličnih prič, katerim noben pošlenjak ne more odreči vere, stopila je z imeni na dan in je izrekala, da g. Nabergoj imputirane mu napitnice ni napil; a g. P. se je drznil celo potem navajati besede, katere je sam v svoji zlobi izmislil. — G. P. je svoje trditve opiral na same priče, katerih imena je sakriral, akopram mu je trikrat došel poziv, naj jih razglasi, ker njemu ne gre vere v tej zadevi. — Svedoki za tapetno steno so pač veljali za časa torture, a denes nemajo več veljave. Iz Ljubljane smo dobili o izviru onih poslanih čudno poročilo. Mi imamo črno na belem, da bi se sramoval vsak pošten Ljubljčan, še celo nemškutar, podpisati taka poslana. Ako torej zdaj prepričubdi iznova, smatramo ta čin za veliko predrznost in nesramnost. Pametni ljudje so nam pisali, da strasten mož ni vreden, da bi se g. Nabergoj in tudi mi žnjim kavali. Pustimo ga, naj luča blato po narodnjakih in naj razklada svojo pustologijo. Če vpraša, kedo ga je sodil? odgovorimo mu še le to: sodili so ga lastniki »Soče«, sodili so ga odlični rodoljubi na Goriškem, katerih liste imamo v rokah, sodili ga je »Slov. Narod«, še celo nek nemški federalistični list se je greval zaradi — in se svojim neznašljivim ščuvanjem obsočil se je sam. »Si tacuisses philosophus mansisses«. Mi smo v Trstu za narod delali, ko g. P. še ni vedel, kde je Gorica; o tržaskih razmerah nas pač ne bode podučeval mož, ki še Goriškem razmeram ni zadostoval. Okoio sebe mlati pa zna vsak »spiritus familiaris«.

Drž. srečke leta 1884 vzdignjene so bile včeraj ta le dobitke: Ser. 3111 št. 29 je zadel glavni dobiček, ser. 1972 št. 10 zadel 20.000 gld., ser. 3111 št. 68 15.000 gld., ser. 1703 št. 72 10.000 gld., ser. 828 št. 78 in ser. 1097 št. 86 vsaka 5000 gld., dalje so bile vzdignjene serije 898, 595, 917, 1327, 1575, 1788, 1833, 2521 in 3462.

Hellerjeve muzik. igrave se vsako leto o tem času naznanjuje, da potem o božiču na neštivilnih mizah vse drage darove presegajo. Vprašamo vsakega: kaj more mož ženi, ženin nevesti, prijatelj prijateljku lepšega in prijetnišega pokloniti? Spominja nas na minole srečne ure, razveseli z svojimi sladkimi, in srce povzdigne s svojimi resnimi melodijami, prežene žalost, je najboljši tovariš samotnemu, in vzlasti bolniku zvesti prijatelj! Kratko: Hellerjeve igrave bi se ne smela pogrešati v nobenem salonu, v nobeni bolnici, v nobeni hiši! Za gosp. kramarje, konditerje in vsakovrstne prodajalce ni stvar, ki bi toliko gotovo kupeev privabila, kakor ta igrava. Od mnogih strani se nam potjuje, da so se dohodki takim kupčevalcem podvojili; torej se priporoča onim, ki še si te igrave niso omislili, naj jo kakor močno vabilo brez odlaganja kupijo, in to tem bolj, ker se sme, ako kdo želi, tudi na obroke plačevati. Gosp. duhovnikom, kateri gleda na svoj stan ali zaradi davke ne zahajajo v koncerte, tak umeten izdelek priskrbi najlepšo stalno zabavo. Opominjamo še, da so muzikalni komadi fino izbrani; najnovije in priljubljene opere, operete, pleaji, in pesni so v Hellerjevih igravah lepo združene. On je liferant mnogih vladarskih in visokih hiš, ter je pridobil na razstavah prve premije, nedavno v Melbourneu je bil edini, ki je dobil častno diplomu in srebrno medaljo. To zimo priredi delitev sto darov, kateri stanejo 20.000 frankov, kar bo gotovo kupeev vabilo, ker vsak, akopraj je kupil samo majhno igralno škatlico, z njo lahko pridobi veliko igravo. Za 25 frankov se prodajajo darilna pisma (Prämienchein). Obširni ilustrirani ceniki z načrtom se dobivajo brezplačno in franco. Priporočamo vsakemu, tudi zaradi male igralne škatle naj se naravnost oglasi pri fabriki, ker se tu pa tam prodajajo igrave za Hellerjeve, ki niso njegove. Vse pristne igrave in škatle kažejo tiskano njegovo ime, na kar se ima paziti. Firma nema nikder zalog.

Tržno poročilo.

Kava — vedno v slabem obratu, cene šibke nazadajoče. V zaloga je zdaj 44.000 metr. stotov kave. Prodalo se je 2500 vreč Rio po gld. 36 do gld. 48, 150 Java po gld. 58 do gld. 60, 500 Bally po gld. 48, do gld. 50, 200 Ceylon plant. po gld. 72 do gld. 115, 1200 vreč popra po gld. 62 do gld. 65¹/₂.

Sladkor. — Kakor smo vganili zadnjič, je začelo boljše prašanje po sladkorji, ker so došla iz Češkega in Nemškega poročila, da tam rastejo cene. Prodalo se je zadnji teden 10.000 metr. stotov sladkorja v vrečah po gld. 30¹/₂, do 33¹/₂, cene, so trdne z nagibom, da poskočijo.

Sadje. — Pomeranč in fig prodalo se je zadnji teden prav dosti. Pomeranče in limoni stanejo od 2¹/₂, do 6¹/₂, gld., rožiči grški gld. 5¹/₂, puljski gld. 8¹/₂, do gld. 9.—, mandlji gld. 60 do gld. 75.—, datlji gld. 45 do gld. 50, fige v venci gld. 18.—, II. vrste zmečkane gld. 11 do gld. 15.—, fige v sodih gld. 13 do gld. 14¹/₂, opaša gld. 21.—, cvebe navadne Candia in Samos gld. 15 do gld. 18.—, zbrane Elemé gld. 24 do gld. 34, Sultanina gld. 28 do gld. 44.

Olje. — Mnogo prodalo se je posebno jedilnega olja, vsled česar so cene trdne z nagibom za povišanje. Jedilno olje velja gld. 40 do gld. 44.—, namizno gld. 56 do gld. 62.—, bombažno gld. 35.—

Riž. — Ker dohaja še vedno malo blaga, so cene jako trdne. Italijanski stane od gld. 17¹/₂, do gld. 23¹/₂, Rangoon gld. 12 do gld. 13¹/₂.

Petrolje. — Vsled poročil iz inostranskega, posebno iz Amerike, da so tam cene zopet poskočile, gredo tudi tukaj cene kviško in je nagib za zgolj višje cene čez zimo. Mi smo uše pred par meseci nasvetovali našim trgovcem, da se previdijo s petroljem za čez zimo, in skoro gotovo smo jo zadel. Kedor je prej kupil, dobro je kupil. Denes stane petrolje uže gld. 10¹/₂.

Domači pridelki. — Fižol nekaj več iskan, vendar pa ni še prave kupčije. Rudeči gre po gld. 10¹/₂, do 10¹/₂, bobinec po gld. 11¹/₂, do 11¹/₂, koks gld. 13 do 13¹/₂, beli gld. 11, mešani gld. 8 do 9. Maslo v dobrem obratu in se ga prodaja veliko. Cena od gld. 86 do 96 in višje.

Žito — skoro brez kupcev; cene mlahove. Pšenica ogrska gld. 10¹/₂, koruza gld. 8, za spomlad gl. 7¹/₂.

Les. — Trgovina se še vedno boljša in obeh za spomlad prav dobro.

Seno. — Cene nespremenjene od gld. 1.60 do 2.

Borsno poročilo.

Kurzi papirjev, valut in deviz so bili sploh mlahovi, a včeraj zvečer postali so v obče bolj trdni. Velikih borsnih poskokov za zdaj skoro ni pričakovati.

Dunajska borza

dne 1. decembra.

Enotni drž. dolg v bankovih	76 gld. 25 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	76 » 95 »
Zlata renta	94 » 30 »
5% avst. renta	91 » 05 »
Delnice narodne banke	829 » — »
Kreditne delnice	290 » 50 »
London 10 lir sterlin	119 » 05 »
Napoleon	9 » 47 ¹ / ₂ »
C. kr. cekini	5 » 63 »
100 državnih mark	58 » 40 »

Varčnost.

Nova zaloga izdelanih oblek za može, fantiče in mala dekleta slavnoznane tovarne

Leopold Tedesko & Comp.

z Dunaja

Prosnitz-a in Pressburg-a,

v Trstu, Corso št. 709/2 na voglu velike gostilne »Aquila nera« pri

Aleksandru Eisenstädter-u

ponuja bogato zbirko elegantnih oblačil, jako trdno delanih iz dobrega, garantiranega blaga, bodisi izbornega, bodisi navadnega, na debelo, ali pa na drobno po stalnih fabriških cenah.

Na prodaj

travnik dveh košenj, ki meri blizu 17 oralov (johov). Plačilo v obrokih. Napis se izve pri upravnistvu našega lista. (2-1)

Prva istrska voščarna

v Rovinju

odlikovana na razstavah v Gradcu v letu 1880 in v Trstu v letu 1882.

Priporočamo vel. čest. gospodom župnikom, č. cerkvenim društvom in drugim pobožnim zavodom, kakor tudi gosp. trgovcem naše izdelke iz voska od bučel, katerega ponujamo po sledečih cenah:

I. vrsta. Velikonočne velike sveče (naša posebnost) naslikane na olje, okrašene s zlatom, srebrom in s podobami sv. pokroviteljev. Kilogr. gld. 3.—
Sveče, duplirje, velike sveče itd. » » 2.—
II. vrsta » » » 1.65
III. vrsta » » » 1.40

Slabša vrsta, sicer blago lepo na videz » » 1.20

NB. Te cene se razumejo v Rovinju, blago zapolneno; povojilo (embalža) račun se po ceni kar stane. V zameno se jemlje naravni vosek in voščeni odpadki po dodrih cenah.

Figli di Antonio Artusi.

Razno, posebno sobno pohištvo

za 200 popolnih sob,

katere je imel v najemu oščijski urad za preskrbovanje stanovanj za časa razstave (A. Hirschfeld, mejnarodna agencija za liste) s katerim so bile napolnjene 3 hiše, je na prodaj, da se izogiblje podjetje troškom za vožnjo nazaj. Proda se le za točni denar.

po najnižji ceni.

Prodaja se vsaki dan od 9. ure pred, do 4. pop. v
Via Caserma št. 3. nadstropje II.
in Via Nuova št. 3. I. II., III. in IV. nad.
Ignacij Kron z Dunaja.

Nič več kašlja

(10-4)

Prsni čaj

napravljen po lekarničarju

G. B. Rovis, v Trstu, Corso 47

ozdravi vsak kašelj, še tako trdovraten, kakor to spričujejo mnoga naročila, spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov.

Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin in čistih krl, ima dober okus in velja en zavojev za 8 dni 60 soldov.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pite za prestenje života in proti madroni iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri zaprtih trupu, želodčnih boleznih itd. in se lahko uživa o vsakem času brez obzira na dijeto. Ena škatlija velja 30 soldov.

Plašter in tudi tinktura proti kurjim očesom in debelejši koži — cena 3 plaštov za kurja očesa 20 soldov. — Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edina zaloga v Trstu v lekarni Rovis, v Gorici v lekarnah Cristofaletti in Pontoni.

V tej lekarni govori se tudi slovenski.

Razprodaja konkursne mase

po sodniško določenih cenah!

Le na DUNAJI, Bauernmarkt Nr. 13,

Na Dunaji S. SCHEIN Na Dunaji

Bauernmarkt 13. Bauernmarkt 13.

Voljeno blago v 3 barvah, prevleka, gl.—26

Čisto voljeno blago, franco- 7.75

sko prevleka, dvojna šir. —70

Cheviot, čista volna . . . 32.35

Velour-ripes . . . —34

Angloški pled karirani . . . 26.50

Čista volna . . . —40

Kafmiri dvojni široki barve 65

Čista volna, double kafmiri 65

najnovije mode barve . . . 1.10

Flaneli, najfinije vrste . . . 1.95

Pled najmodernejši desin čista 90

volna dvojnato širok . . . —90

Sukno za žensko namizje, 1.40

brnaki izdečki 140 cm. šir. 2.00

Arabi Cloth v najnovijih 2.00

barvah . . . 2.00

1 kos 4/4 30 vat. römestad- 5.50

skega platna . . . 6.50

1 kos 6/4 30 vat. römestad- 6.50

skega platna . . . 6.50

1 kos 4/4 freivaldskega platna 7.50

1 kos 5/4 . . . 7.50

Razen tega velika zbirka enojno in dvojno širokih finih volnenih 6-2

tvarin, francoskih kafmirev, črnih in vseh barvah. 6-2

Cena za meter je natančno razvidna na vsakem kosu, tako v prodajalci, 6-2

kakor v oglednici. 6-2

Naročila v izdelah se točno izvršajo. 6-2

Prava isterska vina.

Naznanja se slavnemu občinstvu, da se je v Trstu

ravnokar odprla

ZALOGA ISTERSKIH VIN

Corcia Stadion št. 7

katera razpošilja isterska vina z svedočno narodnosti proti gotovemu plačilu. Isterska vina najfinije vrste v sodčkih od 30 in več litrov za domačo rabo po sledeči ceni:

Teran namizni najfinjši gl. 30 { 1 Hekt. brez soda
navadni . . . 24 { postavljen (franco) na postajo v Trstu.

Nadalje ima v zalogi množino vina za *gostilne hrume* itd. po najugodnejši ceni.

Razpošiljatev se vrši najhitreje na vsako naročbo z spoštovanjem

Zaloga isterskih vin
Corcia Stadion 7, Trst.

9-6

Tinctura Chinae & Rhei comp. vulgo

Marija pomagaj želodečne kapljice

katere napravlja

Gabriel Piccoli

lekar »pri angelji« v Ljubljani, Dunajska cesta.

To zdravilo napravljen je iz najboljših zelišč, katerih mnoga rastejo v okolici znane romarske cerkve Matere Božje na Brezji na Gorenskem, ima čudovito moč v sebi.

Omenjano zdravilo služi v pomoč, ako kdo nima dobrega želodca, ako ima slabo sapo, ako ga napenja, ako se mu peha in ga vije, proti

želodečnemu prehlajenju, zlatenici, ako se komu hoče vzdigati, ako boli koga glava (če to ne izvira iz želodca), proti zgagi, ako se dela komu kamen in nabira sluz, proti želodečnemu krču in zaprtju, ako je želodec pokvarjen z jedjo in pijačo, proti glitam, proti boleznim na vranih, jetrih in proti zlati žili, in v različnih mrzlicah. Cena 1 steklenice 20 kr.

Francova esenca, ki jo izdeluje **G. Piccoli**, lekar »pri angelji« v Ljubljani, na Dunajski cesti, je narejena iz rož, je pomagala že tisočim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezn v želodcu in trebuhu, krč, božast, trebušno in premenjavno mrzlico, zabasane, hemoroidne, zlatenice itd., ki so vse nevarne, če se v pravem času ne ozdravijo. 1 steklenica 10 kr.

Antirheumon, pripravil **G. Piccoli**, lekar »pri angelji« v Ljubljani, na Dunajski cesti. Najboljše zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Cena 1 steklenice 40 kr.

Najboljše in najvplivnejše prave norveške pohumeljeve jetrne olje proti mramorici, rhuizmi, plućnici, kašlju itd., v steklenicah a 60 kr., 10 steklenice 5 gl., z železnim jodirjem združeno (posebno vplivno pri malokrvnih in kjer treba čistjenje krvi) v steklenicah a 1 gl., 10 steklenice 8 gl. **Vsa naročila gredó v lekarno Piccoli »pri Angelju«, Ljubljana, dunajska cesta, velika zaloga najboljših alopaticnih in homeopaticnih zdravil, zdravilstvenih posebnosti, rudniških vod, dišav.** (24-9)

Zaloga R. Maiti

Via del Tintore 7

ima v zalogi razne baže kave, riža, svežega sadja itd. in prodaja v korist onim gospodinstvom iz okolice ki se previdevajo s tem blagom za cel mesec, tudi v manjših množinah od 5 do 50 kilogramov po najnižih cenah, kakor se plačujejo na debelo. — Izvrstna kakovost in točna poštna postrežba.

Kava 1 Kilogram:

Kuba, Ceylon, Menados, Noka, Java, Santos, Rio, Jamaika

98 94 82 68 62 58 54 44

Riž 1 Kilogram:

Ostileki I. Ostileki II. Rangoon I. Rangoon II.

26 20 18 16

Južno sadje

vsake baže po najnižih cenah.

10-6

Bliščeča se raspela

mojatersko plastično izdelana, in običudovanja vredna.

Te raspela so barvana s c. k. privilegiranim, v temi bliščočim se kristalnim barvami, katere so trajne in nepoškodljive, in kakor se krsnice le po noči svitile, prav v taki krasoti raznih, svetlih barv se svitile po noči po podpisanih novo najdena in edino po njih delana bliščča se raspela.

Jamči se za trajno in briljantno svetilno moč.

Cena enega komada glid. 3.75, dveje izdelanega glid. 4.50, najfinije s postamentom glid. 6.

Razpošiljajo se proti predplačilu ali pa s poštnim povzajem.

Naročiti se morejo izključljivo le pri

Klingl & Baumann na Dunaju,

Stadt, Tegethoffstrasse Nr. 3.

NB. Pred ponarejanjem se opominja, na vsakem raspelu je zadej tiskana naša firma.

5-g.

Dunaj!

Dunaj!

Čujte, glejte, strmite!

Oskrbništvo falirane velike anglo-britiške fabrike srebrnih izdelkov prodaje vse izdelke zelo pod fabrikno ceno. Kdor pošlje, ali se naroči povzetji. 8 glid. 30, dobi prav krasno namizino iz najfinjšega anglo-britiškega srebra (ki je poprej veljala 40 glid.) Vsa naročila dobi pismeno po očitno, da namizina ostane 10 let bela.

6 namiznih nožev, s izvršno jaklino ostrino,
6 pravih angl. br. srebrnih vilic iz enega kosa,
6 masivnih angl. br. srebrnih namiznih žlic,
1 izvrš. angl. br. srebrno veliko žlico za juho,
6 izvrš. angl. br. srebrnih podnožnikov,
6 angleških desertnih ploščkov,
1 izvršna poperica in cukrovnica,
6 najlepših izeliranih prezentir ploščkov,
6 lepih masivnih kupic za jajca,
6 najlepših angl. br. srebrnih žlic za jajca,
6 krasnih najfinjših ploščkov za cukur,
1 šajnica najfinije vrste,
2 krasna salonska svečnika,
64 kosov.

V dokaz, da moje naznanilo.

ni sleparija

zavarujem se javno, če blago ni po volji, vzeti ga nazaj brez ugovora. Kdor hoče tedaj dobiti za svoj denar dobro in pristno blago, ne pa izmoček, naj se, dokler je kaj zal go, zaupljivo obrne name.

J. H. Rabinowicz Dunaj,

glavna zaloga anglo-brit. fabrike srebrnih izdelkov II. Schifflergasse 20 a
Frah za čiščenje zgoraj omenjenega blaga se dobiva v večjih skatlah pri meni. — Škatlija velja 15 kr. (6-6)

Odlikovanje prve vrste na razstavah v Evropi, Ameriki in Australiji.

Ces. kralj. privilegirana

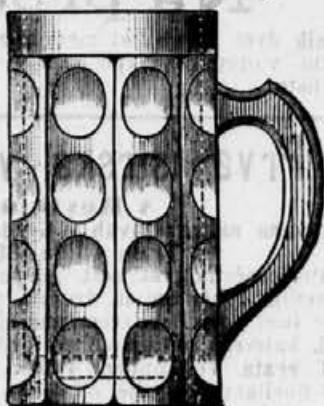
Zaloga stekla J. Schreiber & Neffen

NA DUNAJU

ALSERGRUND, LICHTENSTEINSTRASSE N. 22 in 24

PRAGA: Heuplatz 37, neu. — DUNAJ, Stadt, Tegethoffstrasse 3. — BUDAPEST: Waltznergasse 18.

Največja zaloga razne steklenine za domačo rabo, za gostilne in kavarne.

N. 1930

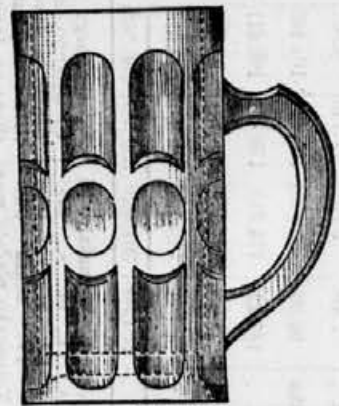

N. 1906

Posebnost:

Prešano in lito steklo.

Edina slavnoznana prva in največja tovarna prešanega in litega stekla.

N. 1623

Vrče, bokalet, kozarce, kupice za vino, kozarčke za rakijo, krožnike, skled, **nerazbivljive** imenovane.

Vedno novosti

Posoda za posladek, Meisenska slikarija, svitla, okrašena in pozlačena.

Prodaja na debelo in na drobno.

Cene stalne.

Izvoz.